

Česká společnost pro ochranu netopýrů

ČESON, Katedra zoologie PřF UK, Viničná 7, 128 00 Praha 2

Výsledky chiropterologického průzkumu 12 topolů na břehu řeky Berounky (parc. č. 1455/1, k.ú. Radotín)

Úvod

Průzkum výskytu netopýrů ve 12 vzrostlých topolech u cyklostezky na břehu řeky Berounky (na pozemku parc. č. 1455/1, k.ú. Radotín) byl proveden na základě objednávky Městské části Praha 16, odboru OVDŽP, oddělení životního prostředí (dále jen OŽP) ze dne 3.3.2021 (obj. č. O-0001/2021/ŽP). Cílem průzkumu bylo prověřit výskyt netopýrů a jejich úkrytů v označených stromech a případně navrhnout vhodná opatření k zajištění jejich ochrany během plánovaného kácení.

Metodika

Předmětem průzkumu bylo 12 topolů u cyklostezky Radotín – Černošice na břehu řeky Berounky (obr. 1. 2). Jednalo se o vzrostlé stromy, již v minulosti významně ošetřené řezem, některé až na torza. Koruny stromů jsou hustě zavětvené, hlavní větve různou měrou proschlé. Na některých je patrné napadení houbami. Všechny sledované stromy byly označeny čísly nastříkanými sprejem na kmeni. Toto číslování bylo po dohodě s OŽP použito pro jejich identifikaci v rámci průzkumu.

Průzkum výskytu netopýrů byl proveden formou čtyř kontrol. První kontrola, provedená dne 20.4.2021, zahrnovala vizuální prohlídku stromů před olistěním. Při tom byla pomocí dalekohledu hodnocena přítomnost potenciálních úkrytových možností pro netopýry, zejména viditelné přístupové otvory do dutin, praskliny, štěrbin pod kůrou apod. Následně byly realizovány tři večerní kontroly stromů s pomocí ultrazvukových detektorů tak, aby bylo možné zachytit případný výskyt netopýrů v různých fázích jejich životního cyklu: první kontrola proběhla v období jarních přeletů (10.5.2021), druhá v období existence letních kolonií (14.6.2021) a třetí v období podzimních přeletů a před zimováním (28.9.2021). Sledování probíhalo podle standardní metodiky ČESON v době večerní výletové aktivity netopýrů, vždy alespoň 30 min před a minimálně 60 min po západu Slunce a to za vhodného počasí (bez silného větru, deště a teploty nad 10°C). Na realizaci průzkumu se podílely tři mapovatelky: RNDr. Petra Schnitzerová, Ph.D., Mgr. Eva Cepáková, Ph.D. a Mgr. Jana Křemenová.

Výsledky

Při prvotní prohlídce byly potenciální úkryty netopýrů v podobě vstupů do dutin nalezeny na topolu číslo 4, 7, 12 a 13. Různě velké praskliny ve větvích nebo škvíry pod odlupující se kůrou na stromech č. 5, 6, 8, 10 a 14 (obr. 3, 4).

Během večerních kontrol nebyl ve sledovaných stromech zjištěn žádný úkryt využívaný netopýry. V blízkém okolí byly pozorovány pouze přelety jednotlivých zvířat, případně lov jednotlivců kolem korun stromů, nad hladinou řeky nebo nad vodními plochami sousedícího koupaliště Biotop Radotín. Detekovány byly následující druhy letounů: netopýr rezavý (*Nyctalus noctula*) – zaznamenány přelety vysoko ve vzdušném prostoru. lovecká aktivita nad biotopem a nad řekou, netopýr nejmenší (*Pipistrellus pygmeus*) – lov kolem korun stromů a nad pobřežní vegetací, netopýr hvízdavý (*Pipistrellus pipistrellus*) – pouze ojedinělé přelety, netopýr parkový (*Pipistrellus nathusii*) – přelety a lov kolem stromů, netopýr večerní (*Eptesicus serotinus*) – opakované přelety jednotlivců a netopýr vodní (*Myotis daubentonii*) – přelety a lov nad řekou. Celkově byla aktivita netopýrů v okolí stromů velmi nízká - nejvyšší počet zvířat byl pozorován při květnové kontrole, nejnižší na konci září.

Na topolu č. 12 se ve spodní části kmene nachází ptačí budka (sýkorník) – během sledování neobsazená (obr. 5). Ve vrcholové části tohoto stromu pravděpodobně hnízdil špaček obecný (*Sturnus vulgaris*) – pozorováno 10.5. a 14.6.2021.

Závěr a doporučení

Ve sledovaných stromech nebyly nalezeny žádné obsazené úkryty netopýrů. Netopýři v okolí stromů pouze proletovali, případně kolem korun stromů také lovili hmyz. Celkem zde byl zaznamenán výskyt šesti druhů – jednalo se o netopýra rezavého, n. nejmenšího, n. hvízdavého, n. parkového, n. večerního a n. vodního. Pozorovaná aktivita netopýrů v okolí stromů však byla celkově velmi nízká a to zejména v podzimním období, proto zde nepředpokládáme ani potenciální výskyt jejich zimoviště.

Vzhledem ke zjištěným skutečnostem není třeba z hlediska netopýrů realizovat před kácením žádná ochranná opatření. Kvůli zaznamenanému hnízdění špačků obecných na jednom z topolů i možnému hnízdění jiných druhů ptáků v korunách stromů však doporučujeme provést plánovaný zásah nejlépe v nevegetačním období roku, resp. alespoň mimo hnízdní sezónu ptáků. Zároveň doporučujeme před kácením sejmut budku ze stromu č. 12, aby nedošlo zbytečně k jejímu zničení, a vyvěsit ji na některém jiném stromě v okolí.

V Praze, dne 8.11.2021

ČESON

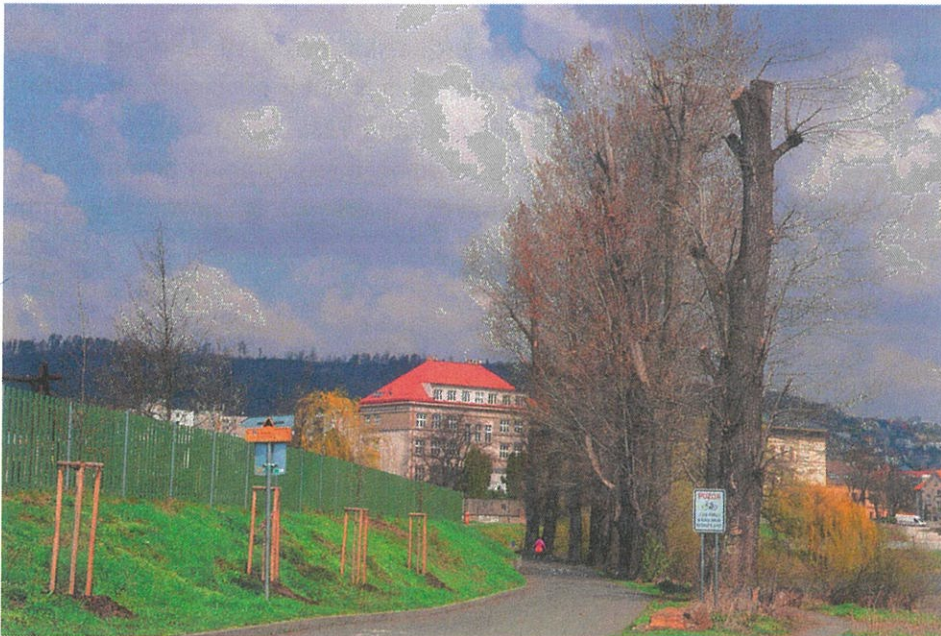
Česká společnost pro ochranu netopýrů, z. s.
Katedra zoologie PŘF UK
Viničná 7, 128 00 Praha 2
www.ceson.org

Zpracovala: RNDr. Petra Schnitzerová, Ph.D.
Česká společnost pro ochranu netopýrů
tel: 605 870 323, e-mail: netopyr@ceson.org

Příloha 1 – Fotodokumentace

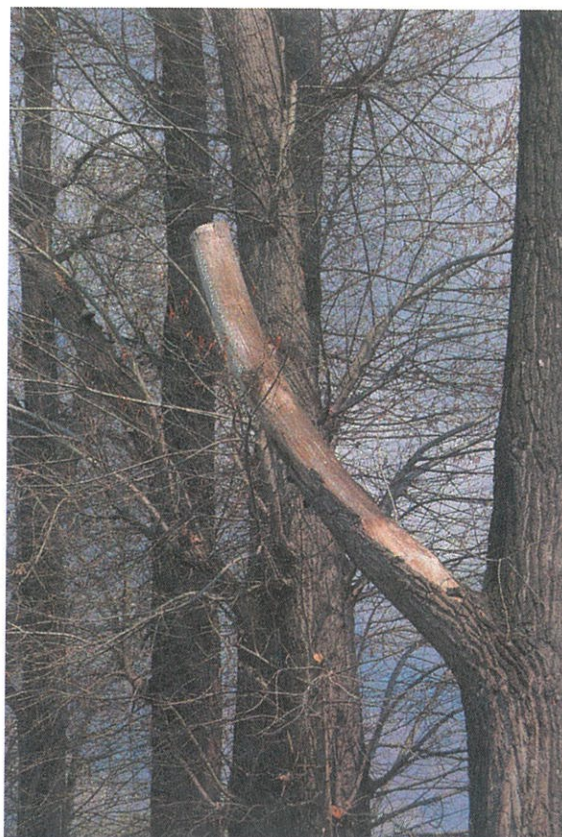
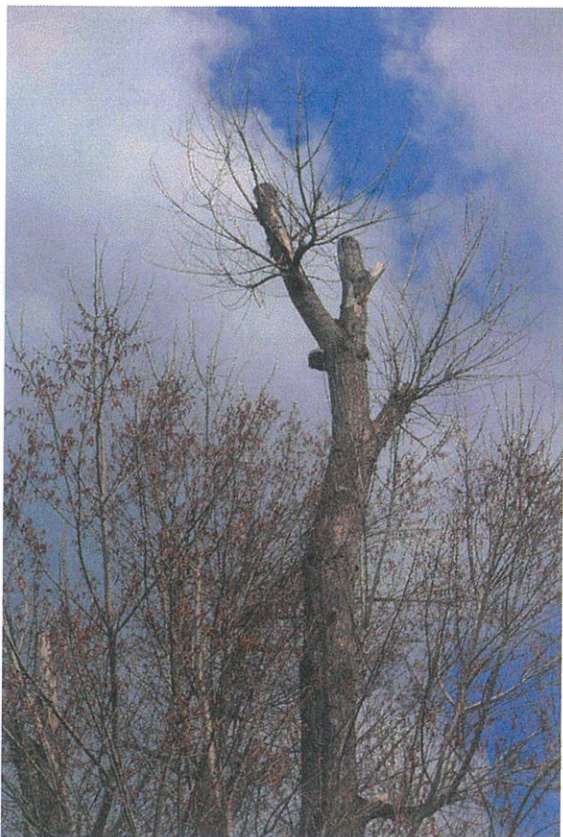

Obr. 1 Mapa lokality – červený ovál označuje 12 sledovaných topolů. Stromy byly v terénu označeny čísly 4 – 10 a 12 – 16 (číslováno postupně od severu k jihu).

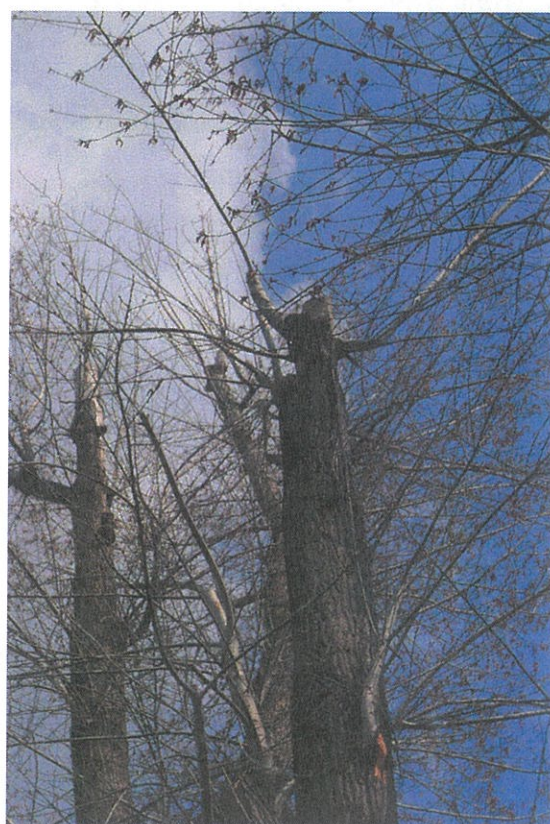
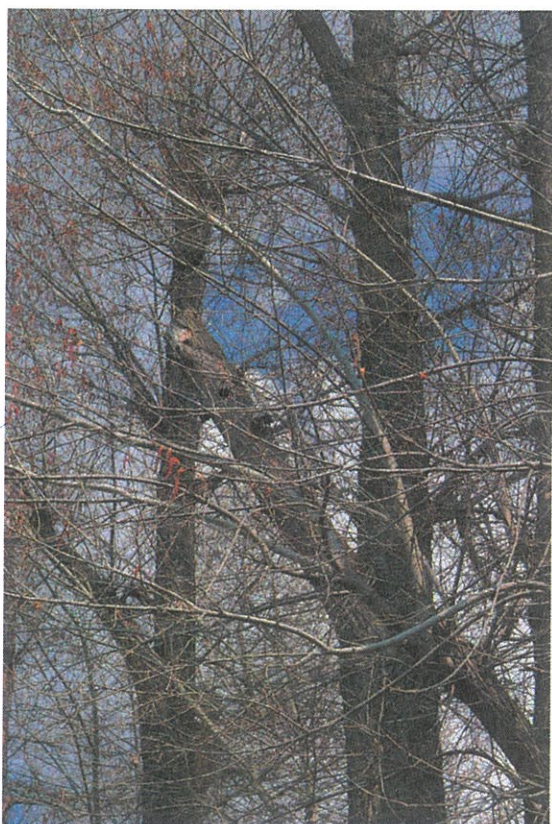

Obr. 2 Celkový pohled na skupinu sledovaných topolů před olistěním.

Obr. 3 Potenciální úkryt netopýrů – praskliny a štěrby pod kůrou na větvích stromu č. 14 a 10.

Obr. 4 Potenciální úkrytové možnosti – dutiny a štěrby v pahýlech větví stromu č. 7 a 13.

Obr. 5 Budka pro sýkory na topolu č. 12.